

פרוטוקול מס' 130

מישיבת ועדת הכנסת
סיום ג', ה' בכסלו תשל"ב - 23.11.71, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

ר. ברקת - יושב-ראש הכנסת

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
ס. ביבי
י. בן-מאיר
ס. ברעם
ש. י. גרוס
א. הראל
ס. זר
ס. נסים
א. עופר
צ. צימרמן
א. רזיאל-נאור
ס. שחל

סוזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
ז. שר - היועץ המשפטי של הוועדה

מזכירת הוועדה: ס. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

(29.11.71)

סדר-היום: א. בקשת חבר-הכנסת שלום כהן להכיר בו כסיעה שתיקרא: סיעת דמוקרטים ישראלים;

ב. פניית יושב-ראש הכנסת בדבר הקמת ועדה מיוחדת לענין האקולוגיה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

א. בקשת חבר-הכנסת שלום כהן להכיר בו כסיעה שתיקרא: סיעת דמוקרטים ישראלים

רצוני להקריא לפניכם הצעת סיכום ביניים בענין בקשתו של חבר-הכנסת שלום כהן להכיר בו כסיעה שתיקרא סיעת דמוקרטים ישראלים, בעקבות הדיון שהתקיים בוועדה:

"א. ועדת הכנסת רושמת לפנייה כי סיעת העולם-הזה - כוח חדש חדלה להיות סיעה בת שני חברים;

ב. (1) חבר-הכנסת אבנרי יהיה רשאי להשתמש בשם העולם-הזה - כוח חדש ויהיו לו בדיוני הכנסת הזכויות המקובלות לגבי חבר יחיד בכנסת; (2) לחבר-הכנסת שלום כהן יהיו הזכויות המקובלות לגבי חבר יחיד בכנסת ויהיה רשאי להשתמש בשם דמוקרטים ישראלים;

ג. סדר המושבים יהיה: המרכז החופשי, מק"י, העולם-הזה - כוח חדש, דמוקרטים ישראלים;

ד. סדר הנאומים יהיה כסדר המושבים;

ה. לענין מכסות להצעות לסדר-היום ולהצעות חוק פרטיות - דין כל חבר-הכנסת יחיד כדין רשימת מועמדים שנבחר מתוכה חבר יחיד לכנסת;

ו. לענין סעיף 25(ג) לחוק הבחירות וכן לענין זכויות אחרות המוענקות לסייעות בכנסת, למעט בעניינים האמורים לעיל, תשוב ועדת הכנסת לדון ולהחליט במועד מאוחר יותר."

הויכוח בוועדה היה בעיקרו לגבי הנקודה: מה יהיה כאשר יגיעו הבחירות, האם סיעת שלום כהן היא סיעה שיש לה כל הזכויות שלא להגיש חתימות; האם יש לה הזכות לקבל מימון, אם הכנסת תאשר מימון, או אין לה זכות זו; האם לחבר-הכנסת אבנרי תהיה הזכות לקבל מימון כפול, וכו'.

א. עופר: אני מציע שנקבל את הצעת סיכום הביניים בכתב.

היו"ר י. ישעיהו: אני מבקש להדפיס את ההצעה מייד ואם ייוותר לנו זמן נסכם אותה היום.

ב. פניית יושב-ראש הכנסת בדבר הקמת ועדה מיוחדת לענין האקולוגיה

ר. ברקת:

ברשותכם, מבקש מכם להעמיד לדיון, לפני שניגש לדיון בענין התקציב, אישור סיכום שנתקבל פה אחד על-ידי יושבי-ראש הוועדות בענין הקמת ועדה משותפת לענין האקולוגיה. אני משבח את היוזמה, הפעלתנות והמרץ של יושבי-ראש הוועדות; יחד עם זה, מתוך רצון טוב נגרמות תקלות שאינן מוסיפות לא לתועלת העבודה של הכנסת ולא למעמדה. מפעם לפעם קוראים אנו בעתונים ש-3 ועדות של הכנסת עוסקות בענין אחד. אילו האמנתי שניתן לעצור דבר זה בתקנון, הייתי מציע איזו הצעה. אני עומד בתיאום עם יושבי-ראש הוועדות כדי להסדיר את התיאום בדרך של חוק ולא בדרך של תקנה.

בארצנו כל ענין הוא נושא מרכזי, אבל אם נתעלם מענייני הבטחון, מדיניות החוץ ובעיות הפנים, הרי הענין האקולוגי הופך להיות אחד העניינים המרכזיים בחיי המדינה ואף בעולם כולו.

מצאנו את עצמנו במצב מוזר מאוד: כל ועדה שהיתה לה בגיעה שהיא, מכוח סמכותה, התחילה לעסוק באופן כמעט פרטיזני בענין האקולוגי, והגענו לכך ששלוש ועדות עסקו בנושא זה במרץ.

ר. ברקת:

הענין האקולוגי מחייב עבודה שיטתית, מרוכזת, ומשום כך הועלתה ההצעה, בישיבה שקיימנו עם יושבי-ראש הוועדות לפני שבועיים, להקים ועדת משנה משותפת לענין האקולוגיה. על שם הוועדה עוד נדבר. הוועדה שתקום תהיה משותפת לשלוש ועדות והן: ועדת הפנים - שיש לה ענין רב בנושא זה; ועדת הכלכלה - שיש לה ענין ישר לנושא זה; וכמובן ועדת השירותים הציבוריים. ההצעה היא שכל אחת משלוש הוועדות הללו תשלח לוועדה, ששמה ייקבע, שלושה נציגים, פירוש הדבר שוועדה זו תהא מורכבת מ-9 חברים. הוועדה תהיה מצומצמת, תוכל לעבוד במהירות ולהגיע במהירות הגדולה ביותר למסקנות.

הצעתי היא שבראש הוועדה המשותפת יעמוד יושב-ראש ועדת הפנים, כי מרכז הפרובלמטיקה הזאת הוא בערים.

הצעה זו נתקבלה על דעת כל יושבי-ראש הוועדות ואני מניח שוועדת הכנסת תאשר את ההצעה. אני מרגיש את עצמי נתון לדוחק, כי פרט לענין של כפילות בעבודה, זוהי הרגשה לא נעימה ביחסים בין הוועדות השונות. ישנו גם דבר נוסף: אנו מתייצבים מול מבגנון ממסלתי המסייע לעבודת הוועדות. מה יכול אני לומר לעובד ממסלתי, שבא אלי בטענה שצריך היה לבטל יומיים שלושה מעבודתו כי נקרא לפני שלוש ועדות של הכנסת העוסקות באותו ענין? מצב זה אינו יכול להימשך כך ולכן ביקשתי מיושב-ראש ועדת הכנסת להקדים את הדיון בנושא זה ואני מניח שהוועדה תאשר את ההצעה.

היו"ר י. ישעיהו:

ראשית, אתחיל מהענין שעורר יושב-ראש הכנסת לגבי אותו עובד מדינה שבא להתלונן בפניו שהוא נקרא בפני שלוש ועדות של הכנסת באותו ענין: אני חושב שאותו עובד מדינה עשה דבר לא נכון, אין הוא צריך ללכת ליושב-ראש הכנסת, ואינו צריך להיענות להזמנה של הוועדה, אלא באמצעות השר שלו; ואם השר ימצא לנכון לשלוח אותו למספר ועדות - הוא יעשה כן. אם השר אינו שולח אותו, אין תימה שהוא נקרא לוועדות רבות.

אני מסכים עם יושב-ראש הכנסת שהוועדות לא צריכות להתחרות ביניהן על נושאים. יש תקנון קבוע ויש הגדרות קבועות בתקנון לגבי נושאים בהם עוסקת כל ועדה וועדה, ובכל מקרה שיש ספק בענין סמכויות הוועדות - ועדת הכנסת היא המוסמכת לפסוק בחילוקי הדעות. ידוע לי, שבהתאם לתקנון, יכולה ועדה להעלות על סדר יומה נושא על-פי יוזמתה היא; לא כתוב בתקנון שאותה ועדה יכולה להסיק מסקנות, וודאי שלא להניחן על שולחן הכנסת.

מ. ביבי: גם להזמין עדויות לא כתוב.

היו"ר י. ישעיהו:

אינני חושב שיש הגבלה בהזמנת עדויות, אבל יש לברר זאת. אני חושב שאנו צריכים לבדוק את הדבר, כי נושאים הנדונים בוועדה, מיוזמת הוועדה, אין הוועדה מניחה מסקנות על שולחן הכנסת.

על הוועדה לפנות לשר הנוגע בדבר והשר ישלח את האנשים שיופיעו לפני הוועדה.

אשר להצעת יושב-ראש הכנסת להקים ועדה משותפת לענין האקולוגי: רצוני להפנות תשומת ליבם של החברים לשני סעיפים בתקנון. סעיף 15 אומר:

"(א) החליטה הכנסת או ועדת הכנסת על העברת הצעות חוק לשתי ועדות לטיפול משותף, תורכב ועדה מיוחדת על-ידי ועדת הכנסת, במספר חברים שווה מכל אחת משתי הוועדות.

סעיף 15 מדבר: (א) על הצעות חוק. בהגנו להעביר גם הצעות לסדר-היום לוועדה משותפת, ובענין זה כבר הרחבנו את הנוסח; (ב) הוועדה המיוחדת תורכב ממספר שווה של חברים מכל אחת משתי הוועדות; (ג) מדובר כאן על שתי ועדות ולא על שלוש ועדות. היה לנו תקדים להקמת ועדה לענין מסויים שהורכבה משלוש ועדות - ועדת אזניה לענין האומבודסמן, אשר דנה בהצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת גבי כהן. ועדת האומבודסמן נבחרה על-פי סעיף 16 האומר:

"הכנסת תבחר מזמן לזמן, לפי הצעת ועדת הכנסת, ועדה לענין מסויים שדינה לכל דבר, פרט לתקופת כהונתה, כדין ועדה קבועה, אם לא קבעה הכנסת הוראות אחרות."

היו"ר י. ישעיהו:

אני מציג את השאלה: האם רצוי שנבחר, בהתאם לסעיף 15, ועדת משנה אשר תורכב משלוש ועדות, ובכך נרחיב את הסעיף ונסתמך על תקדים אזניה המאפשר בחירת ועדה משותפת המורכבת לא רק משתי ועדות, אלא משלוש ועדות; או שנבחר ועדה לענין מסויים בהתאם לסעיף 16.

ז. שר: כאזרח, שמח אני שהכנסת החליטה סוף כל סוף לדון על נושא האקולוגיה שהוא הנושא החשוב ביותר המקיף את חיינו יום יום, למעט נושאים של חוץ ובטחון, משק וחינוך.

אני סבור שהתקנון באמת אינו דן בכלל באפשרות להקים ועדה משותפת ליותר משתי ועדות, והנימוק לכך הוא שכאשר ישנן שתי ועדות יש סבירות מסויימת של אפשרות דווח ותיאום עם ועדות האם. נושא האקולוגיה הוא נושא רחב מאוד הכולל: מים; ביוב; איכות המים; איכות האויר; שימוש במוצרים מסויימים, כגון: בקבוקים שבירים, בקבוקים בלתי שבירים; בעיות שיכון, בעיות חרושת וכו'. על כך יש חומר למכביר.

כאשר אנו מבקשים לראות מה תוכל לעשות ועדה שאיננה ועדה ספציפית לאותו ענין מכוח התקנון - כל ועדת משנה יונקת את סמכויותיה לכל היותר מוועדת האם שלה; כאשר נקרא בתקנון ונראה את חלוקת התפקידים בין הוועדות, נראה שלמעשה יהיה צורך להגדיר בדיוק את תחומי פעולתה של הוועדה באופן שזה יחתוך לרוחב אפילו למעלה משלוש ועדות.

אני מצטרף לדעת יושב-ראש הוועדה לגבי אותו עובד מדינה שהתלונן בפני יושב-ראש הכנסת על היותו מוזמן לשלוש ועדות הדנות באותו נושא.

ד. ברקת: הוא פנה לא רק אלי, אלא גם למספר חברי-הכנסת נוספים.

ז. שר: לפי דעתי אפשר לבחור באחת משתי הדרכים: א) לקבוע שזו תהיה ועדה קבועה לכל דבר, ואז תיתוסף ועדה עשירית על תשע הוועדות הקבועות הקיימות בכנסת, ואני מבין את כל הקשיים הכרוכים בקביעה זו; ב) להקים ועדה לתפקיד מסויים ולהגדיר את סמכויותיה ותפקידיה לפי סעיף 16, ואז הקביעה צריכה להיעשות באיזון מידה הסמכויות של הוועדה שתקום חופפות או נוטלות מתשע הוועדות הקבועות של הכנסת אשר מקיפות למעשה את כל הבעיות המתעוררות מצד אחד, והאפשרויות של הכנסת מצד אחר.

יש להקים לנושא האקולוגיה ועדה קבועה, או ועדה לענין מסויים, שיש לה תפקידים מסויימים. לפי דעתי צריך שיהיה לוועדה זו יושב-ראש משלה. אני נגד נאמנות כפולה, אינני בטוח שהתקנון מרשה ליושב-ראש ועדה קבועה של הכנסת לכהן כיושב-ראש ועדה קבועה אחרת של הכנסת; ואף לא שולל. יש אפשרות להעסיק את הכנסת שלוש פעמים בשבוע בעניינים אקולוגיים.

אני חושב שהענין האקולוגי הוא חשוב, ואין עוסקים די בכך. אם הכנסת רוצה להצביע גם מהנימוק הזה, ולא רק מהנימוק המשפטי, היא צריכה להקים ועדה שתהיה עצמאית ושלא תהיה קשורה בסבורה לשלוש ועדות, כי מאותו רגע שהוועדה שתקום תהיה קשורה בסבורה לשלוש ועדות תהיינה פעולותיה מוגבלות כיוון שתצטרך ללכת לפי שלוש הוועדות.

לפני שהוועדה תחליט בנושא, יש לקבוע לפי סעיף 16 מהו היקף הסמכויות והיקף העניינים שאותה ועדה תטפל בהם, על-מנת שלא תיווצר התנגשות בין הוועדות הקבועות הקיימות אשר ודאי תרצנה לטפל בעניינים מסויימים שיש להם קשר לאיכות הסביבה. צריך להגדיר זאת בדיוק, לקבוע עד מתי תשב הוועדה, מה יהיו תפקידיה, ואם ירצו יתנו לה גם שם. זו לא תהיה ועדה עשירית, אלא ועדה קבועה שיש לה ענין קבוע לדיון.

א. עופר: אני מסכים עם יושב-ראש הכנסת שנושא זה הוא נושא חשוב ממדרגה ראשונה. אני רק מהרהר אם כאשר מדברים אנו על נושא חשוב, האם הטיפול או תשובת הטיפול

א. עופר:

של הכנסת תהיה יעילה יותר אם תקום ועדה בוספת בכנסת. ענין התיאום קיים בכל מוסד. אני חושב שצריכים היינו לפעול כך שתשע הוועדות הקיימות שלנו תכסנה כל תחום, וכאשר דנים בנושא מסויים ייתכן ששתי ועדות תטפלנה באותו נושא, אבל הטיפול העיקרי צריך להיות בוועדה מיוחדת.

מדי פעם בפעם נתקלים אנו בצורך להקים ועדה משותפת. ועדה משותפת היא ועדה לכל דבר ואין היא קשורה לאף אחת מוועדות האם. ועדה משותפת אינה ועדת משנה אשר צריכה להביא את מסקנותיה לאישור מליאת הוועדה; כאשר מקימים ועדה משותפת, או ועדה מיוחדת, אין לה שום קשר לוועדות האם. אינני משוכנע שקשר עם ועדות האם מוסיף יעילות לטיפול באותם נושאים אשר לשמם הוקמה הוועדה.

אינני חושב שכאשר תגיע ועדת הפנים, העוסקת בתכנון ערים, לעניין אקולוגי, היא תפסיק את הדיון ותגיד שיש ועדה מיוחדת העוסקת באקולוגיה ונעביר אליה את הדיון באותו עניין אקולוגי.

ג. ברקת: אתמול קיבלנו ידיעה שוועדה שלא הוסמכה על-ידי הכנסת לדון בנושא מסויים עומדת להניח מסקנותיה באותו ענין על שולחן הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: אין להניח מסקנות כאלה על שולחן הכנסת.

ג. ברקת: ודאי שאין להניחן. הזמנתי את יושב-ראש אותה ועדה אלי והוא אמר לי שמאז שהחליטו שתקום ועדה מיוחדת לאקולוגיה הוא הפסיק את הטיפול בעניין. לאחר זאת אותו יושב-ראש מחדרי הובאה לפני ידיעה אחרת שוועדה אחרת רוצה לדון בנושא ולהגיש מסקנותיה.

הוועדות צריכות לדעת שנושא האקולוגיה אינו בתחומן, ועל כן אנו צריכים לקבוע ועדה קבועה לנושא זה. המצב הקיים אינו רק בלתי יעיל, אלא גורם לכאב לב לא קטן למי שענייני הכנסת יקרים לו מבחינת תדמית הכנסת בעיני הציבור. בעיתון נתפרסמה ידיעה ששלוש ועדות של הכנסת מטפלות בעניין אוטוקרס. כאשר יש נושא המעניין את הציבור וחברי-הכנסת ערים לאותו נושא, מייד עולה אותו נושא לדיון בוועדה. יש להבדיל בין נושאים המועברים לדיון בוועדות מהכנסת, לבין נושאים שהוועדות מעוררות ביוזמתן. במקרה זה אם תקום ועדה מיוחדת לעניין האקולוגיה, הרי ברור שאם המדובר בהעברת נושא לדיון מהמליאה לוועדה - הכנסת תעביר את הנושא לדיון בוועדה המיוחדת, ולא לוועדה אחרת.

א. עופר:

אני שמח על שיושב-ראש הכנסת הבהיר את העניין. אני מסכים עם רוב דבריו, אבל אני חושש שגם אם נקבע ועדה מיוחדת לעניין האקולוגיה לא תוכל ועדת הפנים, למשל, להפסיק את הדיון, נניח על תחנת החשמל, כאשר תגיע לעניין ריכוז הביוב, ולהעביר את הנושא לדיון בוועדה המיוחדת לעניין האקולוגיה. זכור לי שבראשית הקדנציה הזאת הציעו להקים ועדה קבועה לקליטת העלייה ודחינו את ההצעה. אני מצטער שעכשיו איננו חיים את עניין קליטת העלייה, לא רק שאיננו תובעים להקים ועדה מיוחדת, אלא מורידים מסמכיה.

אני מציע לקבוע הסדר, או למצוא פתרון, לעניין הנושאים שהוועדות מיוזמתן מעלות לדיון בוועדה. כאשר יש עניין אקטואלי כל חבר בכל ועדה יכול להעלות לדיון בוועדה שלו את ההצעה. הפתרון שיושב-ראש הוועדה הציע שיזמינו את נציגי הסמילה באמצעות השר - אינו מספיק.

היו"ר י. ישעיהו: לא אני הצעתי פתרון זה, התקנון קובע זאת.

א. עופר:

צריך שיהיה תיאום בין הוועדות לגבי הנושאים בהם הן דנות.

ג. ברקת:

גם זה בטיפול, אבל על-ידי הטיפול לא הובטח שום דבר.

א. עופר:
 אני בעד הקמת ועדה משותפת לפי סעיף 16 של התקנון. חשבתי שבענין זה צריכה לטפל ועדת הפנים של הכנסת. כדי שיהיה מכסימום תיאום בין הדברים, מסכים אני שיושב-ראש ועדת הפנים צריך להיות יושב-ראש הוועדה המשותפת לענין האקולוגיה.

היו"ר י. ישעיהו:
 אני מבקש שנפריד בין הנושא שהעלה לפנינו יושב-ראש הכנסת לבין הנושא המשתרב ממנו לגבי השאלה אם הוועדות צריכות לדון בנושאים ביוזמתן וכיצד מזמינים מומחים.

ג. ארזי:
 אינני מטיל כל ספק מבחינת הצורך בוועדה לענין האקולוגיה; לגבי אופן הקמת הוועדה חושב אני שהדברים מעוגנים בתקנון. סעיף 12(ב) של התקנון אומר: "הכנסת רשאית לבחור מזמן לזמן ועדות קבועות נוספות"; נוסף לכך קיים סעיף 16. אני חושב שבין אם נסתמך על סעיף 12(ב) ובין אם נסתמך על סעיף 16 רשאים אנו לקבוע ועדה כזאת.

אינני מציע שוועדה זו תיקרא ועדת משנה, אלא - ועדה לבעיות אקולוגיה.

היו"ר י. ישעיהו:
 אולי נתרגם את המלה: "אקולוגיה" לעברית?

ז. שר:
 פירושה בעברית: איכות הסביבה.

ג. ברקת:
 אפשר לקרוא לה: ועדת לבעיות סביבתיות.

ג. ארזי:
 אני מציע רק להגביל את זמנה, שיזויין שהוועדה נבחרה רק לכנסת השביעית. אם יתברר שהנסיון של הקמת ועדה זו היה מוצלח, ייתכן ואותה ועדה תתקיים גם בכנסת השמינית, אך לא אנו נקבע זאת. ייתכן גם שיתברר שבמקום שחברי 3 ועדות יכהנו בוועדה - יכהנו נציגי ארבע ועדות באותה ועדה. הוועדה המסדרת לכנסת השמינית תחליט בענין זה, אם היא תרצה בהמשך קיומה של הוועדה היא תוכל להציע תיקון בתקנון. היות ויושב-ראש הכנסת אינו מציע תיקון התקנון, וכן גם אני - מציע אני להגביל את תקופת כהונתה של הוועדה לענין האקולוגיה לכנסת השביעית.

אני תומך בהצעה שהוועדה תורכב מ-9 חברים, 3 חברים מכל ועדה.

א. הראל:
 נושא האקולוגיה הוא נושא חשוב מאוד, ויכול להיות שגם הממשלה צריכה היתה לקבוע שר הקרוב לענין האקולוגיה, שיהיה אחראי בנושא זה.

לגבי אופי הוועדה: יכולה היתה להיבחר ועדת משנה קבועה של ועדת הפנים, אבל עקב הבעיות השונות והמגוונות אפשר בהחלט להסכים שתהיה זו ועדה מיוחדת, ואז לא צריכה היא להיות ועדה המורכבת אד-הוק לפי ההצעה האורגינלית, אלא ועדה זמנית על-פי סעיף 16 של התקנון.

אני מבקש שתורכב ועדה מצומצמת, לפי סעיף 16 של התקנון, אשר כל הסמכויות תינתנה לה.

אני חושב שנטעה אם נבחר את חברי הוועדה רק מתוך שלוש הוועדות שהזכיר יושב-ראש הכנסת, כי אם יש חבר-הכנסת הקרוב לענין האקולוגיה, ואינו מכהן באחת משלוש הוועדות, מדוע לא יצורף לוועדה לענין האקולוגיה?

היו"ר י. ישעיהו:
 אם נקים ועדה לפי סעיף 16 אז הבחירה של חברי הוועדה תהיה אישית וסיעתית.

א. רזיאל-נאור:
 רצוני להודות לחבר-הכנסת עופר על שהזכיר את ענין הוועדה לענין קליטת העליה. זו הייתה הצעה של סיעתי. אנו הצענו הצעה זו בכנסת הזאת ובכנסת הקודמת, ומתוך שיקולים שלא אעריך אותם דחו את ההצעה. לא רצו שתקום ועדה קבועה נוספת בכנסת. אני ודאי יכולה לאחל כל ברכותי למי שנשל את נושא האקולוגיה כמרכז פעילותו, כיוון שהוא הצליח.

א. רזיאל-נאור:

מי מוסמך לקבוע ועדה נוספת? - התקנון קובע זאת באופן בהיר, אך לא נאמר בתקנון שיושבי-ראש הוועדות הקבועות של הכנסת מחליטים על הקמת הוועדה. המוסד של יושבי-ראש הוועדות נראה לי מושג מוזר.

ג. ברקת:

אמרת בפירוש שזהו סיכום של יושבי-ראש הוועדות, וסיכום זה אינו מחייב ואינו בגדר של החלטה שהכנסת צריכה לפעול לפיו. בסיכום זה רשאים יושבי-ראש הוועדות להחליט על דברים, אבל החלטתם טעונה החלטה ואישור של ועדת הכנסת. משום כך התקשרתי למחרת בבקר עם יושב-ראש ועדת הכנסת וביקשתי להעלות את הענין לפני ועדת הכנסת.

א. רזיאל-נאור:

אינני מדברת על יושב-ראש הכנסת. אין מוסד כזה הנקרא יושבי-ראש הוועדות, ולא הם יכולים להחליט שתקום ועדה עשירית נוספת בכנסת. גם כאשר הקמנו את ועדת האומבודסמן טענו שיש 9 ועדות קבועות בכנסת ומה פתאום תקום ועדה עשירית?

המדובר כאן בהקמת ועדה לענין האקולוגיה. אני חושבת שוועדה זו צריכה להיות מורכבת מחברי-הכנסת שענין האקולוגיה קרוב ללבם, חברי-הכנסת הפעילים בענין והמייחסים לנושא את החשיבות הראויה לו. החברות בוועדה זו צריכה להיות תלויה במידת ההתעניינות והיכולת של חבר-הכנסת לתרום לענין האקולוגיה, כי זוהי ועדה לענין מסויים גרידא. אין לי שום דבר נגד חבר-הכנסת סורקיס, אבל נדמה לי שחבר-הכנסת יוסף תמיר שנטל נושא זה כמרכז פעילותו והעסיק את הכנסת בנושא זה, והוא אף חברבאחת משלוש הוועדות, צריך להיות יושב-ראש הוועדה.

מ. זר:

מסתבר שהחיים חזקים יותר מתקנונים, כי הנה אחרי 22 שנה הגענו לרגע שהתקנון אינו עונה לעניינים חדשים המתעוררים ויש לבדוק אותו.

רצוני לומר משפט אחד לגבי הפקידות הממשלתית: עברתי במקרה בפרוזדור ושמעתי כיצד שפכו נציגי הממשלה אחד בפני חברו את ליבם באמרם: מה רוצים מהחיים שלנו, יום אחרי יום מוזמנים אנו לוועדות שונות ומרצים על אותם עניינים. זה כבר נמאס להם, שלא לדבר על בזבוז זמן יקר. לפי התקנון צריכים יושבי-ראש הוועדות לפנות לשרים כדי להזמין עובד מדינה האחראי לשטח פעולה מסויים. עד כה כל פניות הוועדות להזמנת מומחים נענו בחיוב, אך אסור לנו לבזבז זכות זו. אני מקבל את ההצעה שנדון על קביעת קריטריונים לעבודת הוועדות.

אני מציע לא להפריד את נושא האקולוגיה מוועדות האם. אני תומך בהצעה שתוקם ועדה לענין מסויים, לפי סעיף 16, שוועדת הכנסת תמליץ על כך, ושהרכבה יהיה משלוש הוועדות הנוגעות בדבר.

לגבי הרכב חברי הוועדות ובחירת יושב-ראש הוועדה: גם כאן מציע אני לא להפריד זאת מוועדות האם. בסופו של דבר יכול להיות שוועדות האם תצטרכנה להתערב בענין וטוב אם יהיה תיאום ביניהן ואף יימסרו חוות דעת.

מ. נסיים:

לוועדות האם לא תהיינה סמכויות להתערב בנעשה בוועדה המיוחדת לענין האקולוגיה, אם היא תיבחר בהתאם לסעיף 16 של התקנון.

מ. זר:

הצעתי היא לקבל את הצעת יושב-ראש הכנסת להקים ועדה מיוחדת לענין האקולוגיה, אשר הרכבה יהיה משלוש הוועדות הנוגעות בדבר.

מ. ביבי:

רצוני להעלות את ההצעה בצורה שונה: נדמה לי שהכנסת אינה יכולה להחליט לקיים במשך זמן רב כל כך אותו מנבנה קיים של 9 ועדות קבועות בכנסת. אולי נערוך הרכב חדש של הוועדות. ישנם נושאים אשר עולים על סדר-היום של המדינה שאי-אפשר להשאיר אותם בנושאי משנה. רצוני לציין במיוחד את בעיות המדע והטכנולוגיה - בעיות הלוחצות על אנשי מדע אשר לא פעם מבקשים שהכנסת תשמע אותם ותלמד את עניינם. אני חושב שהנושא של מדע וטכנולוגיה קשור קשר הדוק עם האקולוגיה; האקולוגיה היא אחת מהתוצאות של המדע והטכנולוגיה.

מ. ביבי:

לכן מציע אני שתוקם ועדה קבועה לענייני מדע, טכנולוגיה ואקולוגיה. אם הצעתי לא תתקבל - ואני מאוד מבקש שחברי הוועדה ישקלו אותה - מציע אני שתקום ועדה לעניין מסויים לנושא האקולוגיה, לתקופת כהונה של הכנסת השביעית. לא לתת לוועדה זו גושפנקה בלתי מוגבלת, על-מנת שבכנסת הבאה ישקלו את ההצעה שנית, וישקלו גם את הצעתי להרחיב את מסגרת הוועדה לעניין האקולוגיה ולצדף אליה את עניין המדע והטכנולוגיה.

היו"ר י. ישעיהו: האם יש תמיכה בהצעתו של חבר-הכנסת ביבי?

לא בשלב זה.

מ. נסים:

ה צ ב ע ו ת

הוחלט: בהתאם למסעיף 16 של התקנון, להציע לכנסת להקים ועדה מיוחדת לעניין האקולוגיה.

הוועדה תהיה בת 9 חברים, לפי ההרכב הסייעתי הבא:

מערך - 4 ; גח"ל - 2 ; מפד"ל - 1
אג"י - 1 ; ל"ע - 1.

תקופת כהונתה של הוועדה לתקופת הכנסת השביעית.

היו"ר י. ישעיהו:

עלינו להחליט מי יהיה יושב-ראש הוועדה. ישנן שתי הצעות: א) יושב-ראש הכנסת מציע לבחור את חבר-הכנסת סורקיס - יושב-ראש ועדת הפנים - כיושב-ראש הוועדה המיוחדת לעניין האקולוגיה; ב) חברת-הכנסת רזיאל-נאור מציעה לבחור בחבר הכנסת יוסף תמיר כיושב-ראש הוועדה.

ר. ברקת: אין זו הצעתי. אני מקבל את הצעת חברת-הכנסת רזיאל-נאור.

ז. שר:

אני חושב שאינכם יכולים לבחור יושב-ראש לוועדה, כי חברי הוועדה חייבים להיבחר על-ידי הכנסת. היות והכנסת לא בחרה עדיין את החברים, אני חושב שיהיה זה קצת לא מתאים אם תבחרו עתה יושב-ראש לוועדה.

ר. ארזי:

כאשר תיבחר הוועדה היא תבחר לעצמה יושב-ראש לפי המלצת ועדת הכנסת. - סעיף 10(א) של התקנון.

היו"ר י. ישעיהו:

אני מבקש שנרכיב עתה את רשימת החברים לפי ההרכב הסייעתי הנ"ל.

ר. ברקת:

אני מציע לא להרכיב עכשיו את הרשימה. ניתן לוועדות ולסיעות לשקול את הדבר. חברת-הכנסת רזיאל-נאור אמרה שצריך למשוך לוועדה זו מומחים לעניין מבין חברי-הכנסת, ולא דווקא חברי אותן הוועדות.

היו"ר י. ישעיהו:

אני מסכים להצעת יושב-ראש הכנסת. לוועדות אין שום סטטוס בעניין זה, הסייעות הן שתצענה את החברים לפי ההרכב הסייעתי הבא: מערך - 4 ; גח"ל - 2 ; מפד"ל - 1 ; ל"ע - 1 ; אג"י - 1.